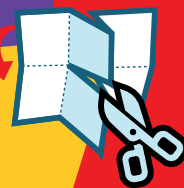
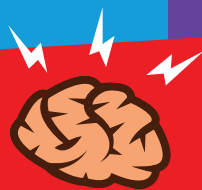

WEEK

*Wereldse
Hersenkrakers*

voor groep
5 t/m 8

BREKERS

Handleiding **Gouden** Weekbrekersprogramma

Kijk voor meer informatie op:
www.weekbrekers.nl

Powered by Leskracht

Uitgave

Versie A, 2022

Copyrights

Alles uit deze handleiding en de bijbehorende kopieerbladen (Gouden Weekbreker Flip-flapboekjes) mag worden gekopieerd voor gebruik binnen de school. Het is niet toegestaan deze kopieën te delen met derden buiten de school, openbaar te maken of op te slaan in een geautomatiseerd gegevensbestand.

Inhoud Gouden Weekbrekerspakket bovenbouw:

Het Gouden Weekbrekerspakket bovenbouw bestaat uit de volgende onderdelen:

- Handleiding inclusief antwoorden voor leerkrachten
- Instructiefilmpjes (2): Flip-flapboekje en uitleg Wereldoriëntatie-Biebbox
- Digibordpakket met zes Gouden Weekbrekers
- Printdocument met zes Gouden Weekbrekers Flip-flapboekjes
- Inlogcode voor zes weken toegang tot de Wereldoriëntatie-Biebbox

Waarom Gouden Weekbrekers?

De voornaamste doelen van de Gouden Weekbrekers zijn:

- Het vergroten van de betrokkenheid;
- Het ontwikkelen van een positief groepsklimaat;
- Goed zorgen voor je leerlingen door het versterken van het welbevinden;
- Ouders en de echte wereld betrekken in wat er in de klas gebeurt;
- Kinderen uitdagen, leren nadenken en betrekken in het ontwikkelen van kennis en vaardigheden;
- Elke dag 5-minuten speels leren;
- Het ontwikkelen van zelfvertrouwen, toekomstgerichte- en sociale vaardigheden.

Wat zijn Gouden Weekbrekers?

De Gouden Weekbrekers zijn hersenkrakende raadsels, die klassikaal gegeven kunnen worden zonder voorbereidingstijd. Elke dag 5-minuten speels leren motiveert en vergroot de betrokkenheid. Deze speciale editie maakt onderdeel uit van www.weekbrekers.nl, een Nederlands concept dat ontwikkeld is op basis van het SLO curriculum voor Oriëntatie op jezelf en de wereld, Nederlands en Digitale geletterdheid. De onderwerpen van de Gouden Weekbrekers zijn gekoppeld aan leerdoelen rondom burgerschap, zoals zorgen voor jezelf en anderen, zingeving, samenwerken, communiceren, waarden en normen, etc. Ieder onderwerp is terug te vinden op de Wereldoriëntatie-Biebbox, de digitale kennisbank waarin kinderen en leerkrachten wereldse informatie en lessen vinden. Alle gebruikers van het Gouden Weekbrekersprogramma krijgen een inlogcode voor zes weken toegang tot de Wereldoriëntatie-Biebbox (biebbox.meloo.nl). Bewaar deze code zorgvuldig want de Wereldoriëntatie-Biebbox is onmisbaar bij dit concept. Mail ons als er behoefte is aan uitleg over de Wereldoriëntatie-Biebbox en hoe deze optimaal gebruikt kan worden bij het onderzoekend & ontwerpend leren of tijdens de wereldoriëntatie- en taallessen.

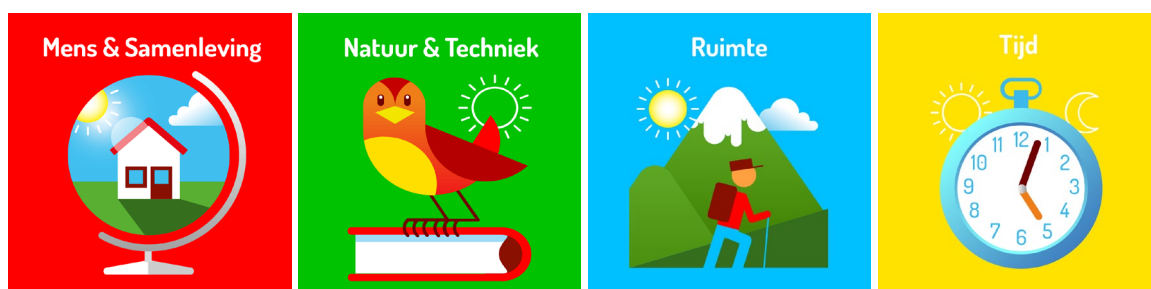
Hoe zet je de Gouden Weekbrekers in?

Eén Gouden Weekbreker bestaat uit een serie van vijf samenhangende hersenkrakers. Je kunt er voor kiezen om de eerste hersenkraker op maandag klassikaal uit te zetten en/of mee te geven naar huis zodat het kraakwerk thuis wordt besproken. Met gebruik van het Gouden Weekbrekers digibordpakket kun je, zonder voorbereidingstijd, gedoceerd een prikkelende opdracht uitzetten. Het doel van de eerste hersenkraker is om de kinderen dieper te laten nadenken en met anderen van gedachte te laten wisselen. De opvolgende raadsels en vraagstukken sluiten aan bij het onderwerp van de eerste hersenkraker. Of het goede antwoord nu wel of niet direct wordt geraden, maakt niet uit. De inhoud van de vijf hersenkrakers zijn op elkaar afgestemd waardoor de kinderen, in de loop van de week, steeds meer associaties gaan maken bij het onderwerp. Door de opbouw van het Gouden Weekbrekersprogramma worden ze ook uitgedaagd om op zoek te gaan naar informatie om zo steeds meer te weten te komen. Met de gekopieerde Gouden Weekbreker Flip-flapboekjes is het mogelijk om het programma te benutten voor betekenisvol taalonderwijs in samenhang met wereldoriëntatie en digitale geletterdheid. Leg de kinderen uit op welke wijze ze het Flip-flapboekje mogen gebruiken en wijs ze vooraf op hun geheimhoudingsplicht zodat ze het antwoord niet verklappen. Schiet een leerling het antwoord te binnen, dan kan dit opgeschreven worden in het geheime schrijfvak van het Weekbreker Flip-flapboekje. Het Weekbrekersprogramma kan als volgt uitgevoerd worden:

1. Maandag: **Hersenkraker** – een raadsel dat opgelost wordt door het raden van het onderwerp.
2. Dinsdag: **Quiz** – een meerkeuzevraag rondom de betekenis van de hersenkraker.
3. Woensdag: **Spreekwoord/straattaal** – een figuurlijke uitspraak of een veel gebruikte uitdrukking onder jongeren.
4. Donderdag: **I-challenge** – een persoonlijke opdracht in relatie met het onderwerp van de Weekbreker.
5. Vrijdag: **Aanpakker** – een verdiepende opdracht of een presentatie als afsluiter van de Weekbreker.

De chronologische volgorde van de tweede, derde en vierde opdracht is voorbeeldmatig en biedt houvast bij het uitvoeren van het programma. De beschreven opdrachten zijn handreikingen voor hoe je als leerkracht kunt sturen en meebewegen om kinderen, binnen hun zoektocht naar informatie, richting en ruimte te geven. Het is aan de leerkracht om het programma zo vorm te geven dat het goed aansluit bij het overige onderwijsaanbod. Als je wilt dat kinderen meer opsteken van wereldoriëntatie én van taal kun je het beste bij het begin beginnen. Met een dagelijks terugkerende routine doe je een beroep op de nieuwsgierigheid en de behoefte aan ontwikkeling en communicatie van kinderen. Op basis van hun inbreng, kun je de Gouden Weekbrekers uitbreiden met lessen, leerkrachtgeleide activiteiten, opdrachten en/of creatieve verwerkingsvormen. De bijpassende bronnen en lessen zijn terug te vinden op de Wereldoriëntatie-Biebbox, de digitale bibliotheek voor onderzoekend en ontwerpend leren. Om die reden zijn, in deze handleiding, bij elke Weekbreker het betreffende Wereldoriëntatie domein en de leerdoelen benoemd. Dezelfde indeling is ook binnen de Wereldoriëntatie-Biebbox aangehouden.

De Wereldoriëntatie-Biebbox

[Instructiefilmje
Wereldoriëntatie-Biebbox](#)

De nummers en de titels van de Wereldoriëntatie-Biebbox tegels komen overeen met de kerndoelnummers en de bijbehorende leerdoelen van de Gouden Weekbrekers. De onderwerpen sluiten aan bij de SLO-publicatie 'Tussendoelen & Leerlijnen bij kerndoelen' (TULE). De titels van de informatieboxen op de verschillende Biebbox pagina's geven, in de middenbouw, het type bronnenmateriaal aan. Voor de bovenbouw is de indeling op basis van belangrijke sleutelwoorden vormgegeven.

[Instructiefilmje
Flip - flapboekje](#)

Tips & ideeën voor variatie

Als leerkracht kies je zelf een routine en vorm voor het uitzetten van een raadsel. Je kunt ervoor kiezen om, met gebruik van het Gouden Weekbrekers digibordpakket, elke dag klassikaal een raadsel aan te bieden. Vraag de kinderen om de eerste hersenkraker over te schrijven zodat ze er in de loop van de week over na kunnen denken. Een tweede optie is om de hersenkraker mee naar huis te geven, zodat ze er thuis over kunnen nadenken. Het overschrijven van het bord en het opschrijven van gedachten of gevonden informatie behoren tot de belangrijkste taalcompetenties (Bron: SLO kerndoelen Nederlands). Hieronder een aantal tips om te variëren:

Het taalonderwijs is erop gericht dat kinderen competentere taalgebruikers worden aan de hand van:

- **Kopiëren:** zo letterlijk mogelijk een handeling nadoen (bv. overschrijven van het bord)
- **Beschrijven:** op eigen wijze (in eigen woorden) toepassen van een vaardigheid (bv. verslag uitbrengen, informatie geven of vragen)
- **Structureren:** op eigen manier ordening aanbrengen
- **Beoordelen:** reflectie op mogelijkheden, evalueren

Bron: SLO kerndoelen Nederlands (karakteristiek)

- Print naar wens één of meerdere Flip-flapboekjes uit zodat de kinderen, bijvoorbeeld tijdens het zelfstandig werken, altijd over een naslagwerk beschikken. Verspreid de Flip-flapboekjes over de tafelgroepjes.
- De kinderen werken individueel, in tweetallen of in een coöperatief groepje in het geheim aan het Weekbrekersprogramma. Speciaal hiervoor is het Flip-flapboekje uitgerust met een 'geheime notitieruimte' (zie filmje). Maak vooraf samen met de kinderen afspraken over het gebruik van deze verborgen ruimte.
- Deel, één week voor het aanbieden van een klassikale Gouden Weekbreker, Flip-flapboekjes uit aan kinderen die vooruitlopen of meer uitdaging nodig hebben. Maak duidelijke afspraken over

geheimhouding en leg uit hoe ze zelfstandig, met gebruik van de Wereldoriëntatie-Biebbox, naar bijpassende informatie kunnen zoeken. Welke teksten, filmpjes of werkbladen sluiten goed aan bij het onderwerp van de Weekbreker? Wat zouden ze aan de klas kunnen vertellen vóór of nadat het onderwerp geraden is? Misschien kunnen ze samen een les voorbereiden met gebruik van een bron die ze op de Biebbox hebben gevonden?

ANTWOORDEN BOVENBOUW

Gouden Weekbreker 1

Het onderwerp is 'Volk' en heeft betrekking op de volgende kerndoelen:

- M&S 37 Diverse leefgemeenschappen
- Ruimte 50 Geografische kennis

Maandag: Hersenkraker

Ook jij behoort tot deze luitjes. Het kan zijn dat je in de vakantie een andere groep hebt gezien.

Antwoord: Volk

Dinsdag: Quiz

Welke uitspraak past het beste bij Nederlandse mensen?

- A. Als men thuis komt, gaan de schoenen uit.
- B. Een bitterbal is het meest populaire borrelhapje.
- C. We maken een afspraak om bij elkaar op visite te gaan.
- D. Als men een volgegeten buik heeft, wordt de blote buik getoond.

Antwoord: B (C kan ook)

Woensdag: Spreekwoord/straattaal

Ben jij in de vakantie op een drukke plek geweest waar je over de koppen kon lopen? Wat betekent dit gezegde?

Donderdag: I-challenge

Waar komt jouw vader of moeder oorspronkelijk vandaan? Wat weet je over de taal, de cultuur of de geschiedenis van dat gebied?

Vrijdag: Aanpakker

Het antwoord is _____. Wanneer noemen we een groep mensen een _____? Ga op zoek naar twee kenmerken die bepalen of onze groep/klas tot een _____ behoort.

Gouden Weekbreker 2

Het onderwerp is 'Respect' en heeft betrekking op de volgende kerndoelen:

- M&S 34 Sociaal emotionele ontwikkeling
- M&S 37 Samenleving, waarden en normen

Maandag: Hersenkraker

Je hoeft het niet met elkaar eens te zijn om dit te hebben.

Antwoord: Respect

Dinsdag: Quiz

Welk symbool hoort bij moed tonen om geweld te voorkomen?

- A. Een bloem
- B. Een hart
- C. Een steen
- D. Een lieveheersbeestje

Antwoord: D

Woensdag: Spreekwoord/straattaal

Voor wie neem jij je petje af?

'Voor iemand of iets je petje afnemen' is een bekend spreekwoord. Kun jij in andere woorden hetzelfde uitdrukken?

Donderdag: I-challenge

Maak je eigen 'Recept voor een gezellige klas'. Als je inspiratie nodig hebt, kun je op biebbox.meloo.nl een voorbeeld bekijken. Typ hiervoor het woord 'recept' in het zoekvenster van de Biebbox.

Vrijdag: Aanpakker

Het antwoord is _____. Typ dit woord in het zoekvenster van biebbox.meloo.nl en zoek de betekenis op. Beschrijf daarna in je eigen woorden wat dit voor jou betekent. Je mag ook iets beschrijven dat je meegemaakt hebt.

Gouden Weekbreker 3

Het onderwerp is 'Familie' en heeft betrekking op de volgende kerndoelen:

- M&S 34 Sociaal emotionele ontwikkeling
- M&S 37 Samenleving, waarden en normen

Maandag: Hersenkraker

Ondanks de grote verschillen worden we allemaal in deze groep geboren.

Antwoord: Familie

Dinsdag: Quiz

Welk beest behoort tot de schoonste dierengroep ter wereld?

- A. Het varken
- B. De kameleon
- C. De mier
- D. De kip

Antwoord: A

Woensdag: Spreekwoord/straattaal

'De appel valt niet ver van de boom' is een spreekwoord. Het betekent dat je op je ouders lijkt. Nu is de vraag of hiermee het uiterlijk wordt bedoeld of het gedrag?

Donderdag: I-challenge

Noem twee kenmerken van jezelf die je ook bij je vader, moeder of een ander gezinslid herkent.

Vrijdag: Weekbreker

Het goede antwoord is _____. Zoek 3 klasgenootjes om te interviewen. Vraag naar hun gewoontes en voorkeuren. Gebruik hierbij het werkblad 'Verschillen en overeenkomsten', die je via het zoekvenster van biebbox.meloo.nl kunt vinden.

Gouden Weekbreker 4

Het onderwerp is 'Communiceren' en heeft betrekking op de volgende kerndoelen:

- M&S 34 Sociaal emotionele ontwikkeling
- M&S 37 Samenleving, waarden en normen

Maandag: Hersenkraker

Eigenlijk doe je dit altijd als je met anderen bent, ook als je niets zegt.

Antwoord: Communiceren

Dinsdag: Quiz

Wat betekent 'Ben brokko, ah mattie?'

- A. Ik ben dronken, vriend.
- B. Ik ga stuk (van het lachen), vriend.
- C. Ik ben blut, vriend.
- D. Ik ben een brok goud waard, vriend.

Antwoord: B en C kunnen beide

Woensdag: Spreekwoord/straattaal

'Wil je goede swag? Dan heb je vette pattas nodig!'

Onderzoek waar deze taal vandaan komt en wat hiermee wordt bedoeld.

Donderdag: I-challenge

Iedere groep spreekt zijn eigen taal of dialect. Bedenk een uitdrukking voor de klas, waarmee je een positieve boodschap kunt overbrengen.

Vrijdag: Aanpakker

Het goede antwoord is _____. Ga naar biebbox.meloo.nl en selecteer de rode M&S-tegel (bovenbouw). Klik daarna op tegel 34. RAS en bekijk de bronnen die onder het kopje _____ staan. Selecteer een opdracht of een film die je samen met jouw klasgenoten wilt doen of bekijken.

Gouden Weekbreker 5

Het onderwerp is 'Afspraak' en heeft betrekking op de volgende kerndoelen:

- M&S 34 Sociaal emotionele ontwikkeling
- M&S 37 Samenleving, waarden en normen

Maandag: Hersenkraker

Er is een basis van vertrouwen nodig om dit samen te bepalen. Je kunt elkaar hierop aanspreken.

Antwoord: Afspraak

Dinsdag: Quiz

Wat is een ander woord voor een overeenkomst?

- A. Een regel
- B. Een wettelijke verbintenis
- C. Een verplichting
- D. Een compromis

Antwoord: B

Woensdag: Spreekwoord/straattaal

'Het op een akkoordje gooien' is een veelgebruikte uitdrukking.

Zoek de betekenis van deze uitdrukking op. Kun je hier een rebus of een tekening bij maken?

Donderdag: I-challenge

Maak een top 3 van regels die jij voor de groep belangrijk vindt. Beschrijf waarom je dit belangrijk vindt.

Vrijdag: Aanpakker

Het goede antwoord is _____. Als jij zelf een nieuwe _____ voor de school zou mogen maken, welke zou dat dan zijn en waarom?

Gouden Weekbreker 6

Het onderwerp is 'Complimenten' en heeft betrekking op de volgende kerndoelen:

- M&S 34 Sociaal emotionele ontwikkeling
- M&S 37 Samenleving, waarden en normen

Maandag: Hersenkraker

Ze verbeteren de sfeer, creëren positieve energie en zorgen dat mensen elkaar aardig vinden.

Antwoord: Complimenten

Dinsdag: Quiz

Welke woorden betekenen hetzelfde als 'hielenlikken'?

- A. Slijmen, blaren, waarden
- B. Pluimstrijken, paaien, zolen masseren
- C. Stroopsmeren, slijmen, flemen
- D. Prijzen, vleien, aandacht geven

Antwoord: C

Woensdag: Spreekwoord/straattaal

'Iemand een veer in de kont steken' is een bekende uitdrukking. Schrijf de betekenis op in je schrift. Wat vind je van deze uitdrukking?

Donderdag: I-challenge

'Als je geeft, zul je ontvangen', aldus de wet van geven volgens karma. Schrijf eens op om welk gedrag jij (vaker) gewaardeerd wilt worden? Probeer hetzelfde gedrag bij anderen op te merken en spreek daarbij een blijk van waardering uit.

Vrijdag: Aanpakker

Bij lichaamstaal gebruik je niet je stem maar een deel van je lichaam om iets te zeggen. Bedenk een gebaar om een _____ uit te drukken. Gebruik daarna dit gebaar om iemand uit de klas, zonder woorden, een positief gevoel te geven. Observeer goed welke gebaren andere kinderen gebruiken om iets positiefs over te brengen.